

ДІЛО

Виходить щодня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Рикон 10., II. пов.
Конт. почт. відд. 26.726.
Адреса тел. „Діло—Львів“.
Число телефону 261
Рукориси редакція не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно 3-60 К.
чвертьрічно 10—
піврічно 20—
півлітньо 40—
у Львові (без доставки):
місячно 3— К.
чвертьрічно 9—
піврічно 18—
півлітньо 36—
За зміну адреси платити ся 50 г.

Ціна оголошень:

Стрічка петтова, двиполас-това № 40, в надісланні 60, в оповістках 80 с, в редакційній часті 1 К. Повідомлення про зачати заручини 1 50. Некрологія стрічка 1 К. Стадіоголошення за окремою умовою.
Одья примірник коштує у Львові 12 с на провінції 14 с.

Видає: Видавничя Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Пашейко.

Львів, 4. серпня 1917.

Дальший похід через буковинську границю.

ЗВІДОМЛЕНЕ Ц. І. К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 4. серпня.
ВІЙНА НА СХОДІ.

Ворожі наступи на північ від долини Касну і на провалі Тедеш, ровпочаті в цілюю полекші иншим частинам фронту, розбили ся об мужний отір и ших війск і очищене Буковини поступає успішно вперед.
На північ від Кімполунгу вибороти собі наші сили перехід через Молдавию. На захід і на півн. захід від Радівців колюмини союзних війск виходять із гір. На схід від Чернівців стоїмо над границю держави. На п. день від Дністра ми переступили границю. При устю Збруча наші охоронні відділи віддерли напад російських компаній.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.
На спадинах гори Ромбон удатні випадки патруля. Моче Санто був під сильним огнем італ. артилерії.
ВІЙНА НА БАЛКАНІ.
Без зміни.
ПОДІЇ НА МОРІ.
Вночі з 2. на 3. с. м. 16—20 самолетів кинули коло 80 бомб на місто і порт Полю. Незнамі ушкодженя приватних домів; 2 цив. особи збиті, 12 цивільних, 2 війскових ранено. В війскових об'єктах нема шкоди, хоч бомби ввали і на шхвалі моряків.

ЗВІДОМЛЕНЕ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 4 серпня.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.
Фронт ки. Леопольда баварського. Група генерала полковника Бега Ермолія: На північний схід від Чернівців переступлено російську границю. В 14 денній кампанії, яка являється ся безпереряним побідним походом війск німецьких, австро угорських і турецьких видерто неприятелєви часть Галичини, яку був обсаден з вузькою вузького пояса від Бродів до Збаража.
Фронт арх. Йосифа: Освободжене Буковини наступає швидко вперед. В долинах рік, що йдуть на схід, налірають вперед колюмини союзних корувів на неприятелєм, що відступав через лінії Чернівці-Петрівці-Білка-Кімполонг. На фронті Молдави Ромуни старали ся на ново без найменшого успіху заволати сильними наступаю Каснулою.
Група війск Макензена. Над долішим Серетом боева діяльність скріпила ся в порівняно з попередними днями.
Фронт македонський Я: Не було ніяких більших боевих діянь.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.
На Фляндрийськм фронті також і вчера з приводу сильного дошу боротьба сдочивала. Більших наступів не було.
Група війск німецького наступника престолоа: Не стало ся нічого важного.
Група війск князя Адльбрехта: Приступом війск вдерли ся до неприятельських становищ на південний захід від Leinrey і вербує, приводячи більше число чорних Фран

Останні дні принесли нам важні для відбудови українського життя наради і почини. Подієм сим присвятимо в найближшій часі окремі уваги, — нині подаємо в сім місци прислані нам до сих справ комунікати. Перший з них відноситься до економічних зборів і конференцій з відпоручниками Централі для господарської відбудови Галичини, другий до новозаснованої української економічної ради.

В днях 1-го і 3-го серпня с. р. відбули ся за почином Краєвого Союзу ревізійного в сали тогож Товариства збори відпоручників усіх українських львівських економічних інституцій під проводом п. д-ра Костя Левницького, при участі послів парламентарних: о. Олишкевича, Льва Бачинського, Петрушевича, Стефаніка, Трильовського і Голубовича. Предметом нарад був теперішній стан акції відбудови української часті Галичини і проект переведеня акції на будуче та становище Українців до Краєвої Централі господарської відбудови Галичини в Кракові.

Дня 2. серпня с. р. відпоручники українських центральних економічних інституцій під проводом п. д-ра Костя Левницького і при співучасті парламентарних послів відбули конференцію з президентом Краєвої Централі Гербстом і шефом її секції сей Централі проф. Новаком, яка тривала від пів до десятої перед полуднем до пів до восьмої вечером а тригодинною перервою. На конференції основно обговорено теперішній стан господарства в краю, доперішню діяльність Краєвої Централі для відбудови в Західній Галичині з її діяльністю в Східній Галичині, та потреби українського населеня, з'особна супроти увільненя цілої східної Галичини. Від узгляненя конечних домагаь наших представників в справі безприволочної відбудови східної Галичини залежить с наше становище від Централі відбудови краю.

На економічних зборах, які відбули ся в Краєвм Союзі ревізійнім у Львові дня 3 с. м. під проводом голови сего Товариства д-ра Костя Левницького засновано Українську Економічну Раду. В склад сей Ради входять відпоручники всіх центральних економічних і фінансових українських інституцій і ставних організацій.

Цілю Української економічної Ради с берігти економічні інтереси українського народу. До досягненя сего буде вона:

- 1) розважувати проблеми економічного життя українського народу і вказувати напрями до переведеня їх розв'язки в життя;
 - 2) провадити через об'єднані в ній тозариства і групи акцію відбудови українського економічного життя у всіх нап'рямах, в разі потреби потреби й безпосередню пропагандю;
 - 3) провірювати діяльність всіх чинників господарського життя Галичини з точки інтересів українського народу.
 - 4) старати ся про розділ праці в ціли відповідного розміреня фахових сил.
- Виконуючим постійно урядуючим органом Ради с Президія, зложена з президента, двох заступників і двох секретарів. Видаткі покривані будуть з влат, до яких с зобовязані всі інституції, котрі в Раді беруть участь, відповідно до предлінаря бюджету, установлюваного Радою. На случай потреби Рада, зглядно Президент її покликувати буде знаації дотичних справ. Статут предвджує творене відповідних секцій згідно з регуляціємом, який буде Радою ухвалений. Українська економічна Рада буде оставати в контакті з Українською Парламентарною Репрезентацією. Постійно буде вона удержувати бюро до безприволочного поладжуваня на порядку деннім стоячих справ.
- На зборах передискутовано і затверджено статут Української Економічної Ради і вибрано президентом голову Краєвого Союзу ревізійного п. посла д-ра Костя Левницького, заступани

ками президента д-ра Леся Кульчицького, директора Земельного Банку, і д-ра Стефана Федака, директора „Дністра“, секретарями пп. Юліяна Павличковського, інжиніра агрікультури і референта справ господарських в „Сільськм Господарі“, і Сильвестра Герасимовича, директора Союзу господарсько торговельних спілок.
Перше засідане Президії для безприволочного введеня в житє Української економічної Ради вивначено на день 4. серпня с. р. в льокали Краєвого Союзу кредитового.

Послїдні депеші про воєнне положенє.

БЕРЛІН 4. серпня вечером. У Фляндрії на туга огневої боротьби житє ся. На Буковині і в північно західнім вакутку Молдави вдоволяючі поступи.

Торжественне принятє в Чернівцях.

(З пресової кватири.)
Відень, 5. серпня 1917.

Вже 2 серпня о 5. год. з полудня патруля п'ятої дивізії піхоти війшла до Чернівців. Північ пішли за нею хорватські патрулі. Серед безнастанної перестрілки пішли вони з місто. Дня 3 с. м. о год. 7 30 рано надійшла піхота. Мешканці міста радо витали війско і начальство. В годину півнійше відбуло ся торжественне принятє в ратуші, узіковичене відповідним моряємом Тисячі залягли ринок перед ратушем. Бесідники з міського представництва і духовенства висказували велику радість щасливого населеня з приходу ц. і к. війск. Відповів їм ген. майор Фелікс, який перший з полкєводців увійшов до міста.

Командант армії архикн. Йосиф надійшов на чолі полку піхоти і кількох батерій о год. 12:30 в полудне. На ринку привитали його дуже вричисто представники міста і духовенство.

В місті досить школи. Ушкоджені залізні дворєць, водотяговий і електричний заклад. Обидва мости висаджені в повітрі. Чимало мешкань зрабовані. Богато австро-угорських полонених, які серед замшаня при відвороті Росіяи всііми полишити ся, зголосили ся тезер до нашого війска.

Радість населеня звіщає вивішена на ратуші хоругов.

Розгін офензиви.

(З пресової кватири.)
ВІДЕНЬ (Ткб). Нестримний розгін офензиви наших війск пересунув боеву лінію значно вперед. Перебігас вона від Гошова над Дністром на півден, перекидається ся через Прут 4 к. м. на схід від Чернівців, вигинається ся трохи на захід до Сорозини над Серетом, а відси йде на полудне через Кімполунг і Голду; 30 км. на півд від Дорна Вагри входить у давний фронт в Лісних Карпатах.
Під Голдою стоїмо на ромунській території.

Від Чернівців до Сучави бють ся наші війска вже на гірськм терені і отворили собі дорогу зловж Сучави в радовецьку кітловину.

Вчера зполудня після двогодинного артилерійського пригатованя пішли Ромуни приступом на наші становища між долиною Касну і Мгр. Каснулою, але без успіхів. Також другий фронт пристул коло 10 вечер, слабший уже — не вдав ся.

В російській армію вступає дух.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Комісар пол. західного фронту повідомив міністра війни, що армія на тім фронті під командою ген. Корнілова, особливо 11-та армія, якої полки недавно покинули фронт самовільно, тезер заваго віднарають всі зусилля ворога який створює свідерти на наш території. У завазних боях коло Густина 7-ма армія взяла в полон німецьких жовірів.

Дух війська викazuje, що почала ся рiшаюча реакція, яка подає надію, що армія сповнить свій революційний обов'язок.

Вражине заняття Чернівців у Берліні.

БЕРЛІН 4. серпня (Б. Вольфа). Мешканці нашого міста прийняли з великою радістю вістку про освобожене Чернівці. Вістка про освобожене розійшла ся по місті ще перед виходом вечірних новин. О год. 5. зайшла батарея і гардійського полку артилерії до парку Люстгартен, аби згідно з приказом цисаря віддати стріли на знак перемоги.

Ранішні новинки величають воєнні успіхи на сході і заході.

Події в Росії.

Відозва думського комітету.

ПЕТРОГРАД. (Тел. Аг.) Тимчасовий комітет Думи видав відозву, в якій сказано, що не лад в краю і в армії може довести до упадку Росії. Одинокий ратунок може прийти тільки від сильної влади. Сила правительств в солідарності. Поки зберуть ся установчі збори, ніяк не можна видавати розпорядків, які змінюють сущ. устрій, або спосіб виконання влади.

На Думу ще не час.

Кілька послів Думи домагало ся від президента Родзівки, щоб скликав Думу, але він відповів, що психологічний момент на скликання ще не прийшов.

Фінляндський сойм розв'язаний.

Тимчасове правительтво оголосило в Гельсінґфорсі 31. липня маніфест підписаний Керенським, контрасигнований секретарем стану для Фінляндії. В маніфесті сказано, що тимчас. правительтво не приймає адреси сойму Фінляндського з 25 липня і не признає тому сойму права випереджувати волю рос. конституції та вменшати управління рос. державної влади що до законодавства і адміністрації Фінляндії. Сойм фінляндський розв'язується, на 1 і 2 жовтня будуть розписані нові вибори, а новий сойм буде скликаний на 1 падолиста і йому пропонується буде державний проект про уладнання внутр. справ Фінляндії.

Переговори з кадетами розбиті.

Потверджують ся вісти, що переговори тимчас. правительств з кадетами розбиті ся.

Доля російських генералів.

ПЕТРОГРАД. (Б. Райтера.) „Біж. Вед.“ донесуть, що ген. Ерделія, команданта 11-ї армії зрадою застрілено. Ген. Гурка ув'язнено.

Дотеперішні втрати коаліції.

БЕРЛІН. Втрати коаліції вносять до тепер поверх 18 мільонів жовнівів, що чисельно рівна ся населенню Данії, Швеції, Норвегії і Голландії. Воєнні кошти коаліції вносять 258 мільярдів марок супроти 107 мільярдів марок у центральних держав.

МИК. КОВАЛЕВСЬКИЙ.

З провінційальних вражін.

Та нічого в ньому інтересовного немає... скромно додав Павло Миколаєвич. Але все-таки ходім те. І ми в трійку пішли оглядати народний д'м. Він був недалеко крамниці на площі.

Чепурницький, двоверховий будинок в українським стилі.

Артим Петрович взявши за ручку масивні двері пояснив мені:

В українським стилі...

Ми увійшли в д'м. Велика зала була занята через шпигель і через те ніяких вистав, декцій і т. д. не відбуваєть ся тепер. Але перед виймою (Петрович Артим показав мені жмуток вішів) відбували ся вистави. Ставили виключно українські п'єси, бо „наші селяни в тямки не беруть руського“, як пояснив мені Артим Петрович.

Ми перейшли в кредитове товариство, яке містило ся на горі і Павло Миколаєвич давав свої пояснення про діяльність товариства

Уже смеркло, коли ми виходили з народного дому і гостинний Артим Петрович запрошував мене до себе поговорити, та я так —

... може щось цікаве розкажете нам...

Ми пішли до Артима Петровича.

— Будь ласка заходьте... — запрошував

Одно з засідань Української Центральної Ради.

Комісія для статута автономії України. — Національний ключ процентовий. — Справа національних меншостей на Україні.

У „Народній Волі“, російським днівником, виданим Центральною Українською Кооперативі Кошкетом Укр. Сельською Союзом, вийшли ми в числі в 11. ж. м. відомлення в народ п'ятої сесії Української Центральної Ради в дні 8, 9 і 10 липня.

Засідання Центральної Ради 8. липня.

Засідання починається в 4. год. дня. Д. Шраг ср. продовжує доклад від комісії по виробленню статута автономії України. Комісія пропонує план складу тої комісії, котра має скласти статут Автономії України. Вся комісія має 100 членів, від Українців 70 чоловік і 30 від тих націй, котрі складають меншість в Україні. 70 чоловік мусять скласти ся так: 30 душ обирає Центральна Рада по 4 від кожної фракції — 10 душ, а решту пленарне засідання: (10 душ приблизно) оберуть губернські ради від кожної губернії окремо; а 30 душ різні українські професійні організації, між иншим від правників 12 (особливо зважив державного права). Другі на ці посилають стільки чоловік, скільки відсотків має населення тої нації між всім населенням. Комісія мусить зіхати ся до 10 липня; має право вона розпочати свою роботу, коли збереть ся положення наміченої кількості. Тези доклада ухвалюють ся.

Далі склав доклад від комісії по скликанню з'їзда автономістів, федералістів і Шульгін. На з'їзд сей мають бути запрошені представники від кожної нації і області яка асмагаєть ся національно-територіальної або територіальної автономії в федеративній республіці російській. Комісія намітила слідуєчі народи: Фінів, Естів, Литовців, Лотишів, Єрсеїв, Вірменів, Грузинів, Молдаван, мусульманські народи, деякі партії і групи російські, Донців, Сибіряків і ин. Від кожної нації мусить бути однакога кількість представників. Порядок денний з'їзду мусить бути вироблений секретаріатом Центральної Ради згідно з бажанням самої Ради. З'їзд має право змінити порядок. Докладчик від імені комісії подав зразковий порядок денний. Проект скликав з'їзду ухвалюють ся з деякими поправками.

Вчорашнє ранішнє засідання пройшло по вислуханню докладів з місць.

Т. Висоцький розказує про становище на Херсонщині, а Дубовий і Тушкан про становище на Катеринославщині. В обох губерніях усі буржуазійні елементи ведуть сильну протиукраїнську роботу. Їм допомагають у великій мірі російські соціалісти.

Про такий яскравий приклад розповідає Сибірний: його зотли арештувати члени солдатської ради в Константинограді тому тільки, що він загально відомий як борець за українське діло.

Член Ради Шапаран розповідає про чорносотенних батюшок в Цирятинському повіті, які молились ще до недавня за царя. До їх придувають ся і повітовий комісар; він приказує селянам годитись з поміщиком і грозить нагами народова.

Селянин член Ради Чернівський розповідає про прихильне відношене до Універсалу

селян в Ровенському повіті; треба тільки, щоб самі свідомі селяни усиди псіхали.

Про незвичайний випадок в нашім житті розповідає депутат Чигиринського повіту Зозуля. А іменно — в тому повіті викликали Донських козаків для усмирення селян; і козаки були народ нагайками. Тому селяни рішили організувати свою міліцію.

Член Ради Брусилло каже, що селяни бажать мира ще більш ніж землі, а доси для прискорення мира нічого не робить ся.

Делегат Сосницького повіту розказує, як селяни планвали ся на російських агітаторах і викинули їх із земства, а т. Швець розповідає про темні московські сили, які в Черкащині скликають їх. Вони мають сильну організацію. Навіть повісток на з'їзд не допускають до селян.

В тому самому місці видав повітовий комісар, ворог Українців, приказ, щоб кожний агітатор мав від нього удостовіренє.

Руденко закликє селян, щоб вони викликали усіх централістів, тоді не будуть викликати Донців на „усмиренє“.

Невгад заявляє, що наші люди, як лави, гнуть ся туди, звідкля в'є організаційний вітер. Треба слати на села вірних людей і давати їм на письмі накази.

На прикінці засідання сповіщає т. Павелко про організацію нової „національ революційної фракції“ — несоціалістичної, — яка „стоїть за передачу землі народова“.

Вечірнє засідання дня 9. липня.

Засідання починається майже при повному складі членів. На хорах богато публіки.

М. Грушевський відчиняє засідання в 7 г. 50 м.

Д. Біляшівський робить позачергову заяву.

М. Грушевський пропонує, аби до приходу секретаріату, який має прочитати декларацію секретаріату, і зробити доклад, вирішити деякі організаційні питання. Вибори що до поповнення складу президії і вибори 4 секретарів рішають відкласти до порозуміння до фракціям.

Вибори в комісію по складанню наказу секретаріату постановляють обрати по фракціям. По пролозіції голови М. Грушевського читають запрошеня на засідання комісії для порозуміння з демократією инших націй г. Києва. Запрошеня читають, але обговорюваня переносять на слідуєче засідання.

По за чергою робить привітання делегація від українського полку, який стоїть зараз в Пензі.

Після перерви на 15 хвилин засідання продовжуєть ся в надзвичайній обстанові — на сцені сидить в повному складі весь Генеральний Секретаріат Центральної Ради. Голова Генерального Секретаріату В. Винниченко читає декларацію. Всі уважно слухають. Останні сло-

він, відчиняючи двері великої хати. Ми ввійшли в простору з дерев'яною домішкою кімнату, в якій стояв старомодний стіл і важкі крісла. Обстановка кімнати не була селянська, але одночасно можна було розглянувши на неї сказати, що в ній живе селянин.

Очевидно, Артим Петрович належав до числа тих „хозяйственных мужиков“, добробут яких складаєть ся не тільки власною працею, але й великим хазяйством і які складають особливу соціальну верству в селянстві — заможних, „кріпких“, хліборобів-хазяїнів, що прозивають ся в степовій Україні „куркулаками“, на Поділля — господарями, а в науковій літературі — дрібними буржуа.

— Та ви зовсім паном живете... засміяв ся я.

— Та так знаєте... що Бог нідез з додатків своїх... скромно відповів Артим Петрович.

— Ви не думайте, що в Артима Петровича землі більш як у иншого пана... вставив свою думку Павло Миколаєвич. Ото як не було ще у нас кредитового товариства, так тільки у Артима було розживеш ся на гроші — спасибі їм невеличкий процент брали... А то вже й потім задумали ми і крамницю отворити і товариство та ось якось спільними силами й вийшло по нашому... пробиваємсь.

Гм... „хозяйственный мужик“, „куркуль“, буржуа, що гроші видавав від процент селянам, і кредитове товариство, що паралізує цілком лізарство, товариська крамниця, що бореть ся з приватними крамарями, народний д'м, що має виключно культурне значенє і нікого

реальної вигоди не приносить... І до всього сего додати українство Артима Петровича і отворить ся букет, який вражати ме хоч своєю різноманітністю.

Ми сиділи в старомодних кріслах і балакали про всякі хазяїські справи — про ціни на хліб, про те, як тепер подорожало життя і робочі руки (Артим Петрович особливо жалів ся на останнє), про війну і т. д., як поведеть ся. Тим часом поспіла вечера й з сусідньої хати потягнула приємним запахом смаженого сала та яєчний.

— Прошу закутити... виж в дорогі набуть такі врогодились...

Артим Петрович запрошував нас чашою й гостинно до стола.

— А се мої хлопці. Етагом в Галичині приєзди.

Він познакомив мене з двома своїми синами підлітками.

— Як етапом? — здивував ся я.

— Та вони, бачте, вчили ся там в українській гімназії, ну й як раз війна їх заступила там. Яксь екземени в них були в дітку, ин практичні роботи... Словом, точно не скажу лав-як і що, ну тільки, як заняли Галичину, так і їх авідти по етапу, значить... Арештантські!

Ласкаво пожури він синів.

Я був був здивований до краю. До різноманітного букету долучила ся ще одна квітка, яка не дивовала вже, але просто таки вражала.

— В якій же ви гімназії вчили ся? — розкажи мені.

